

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 578/2024
13.03.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Татјане Миљуш и Јасмине Стеаменковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Стевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4877/23 од 13.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 13.03.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4877/23 од 13.12.2023. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 4877/23 од 13.12.2023. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 302/22 од 31.05.2023. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова састава одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 302/22 од 31.05.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му на име накнаде штете за изосталу зараду и новчану накнаду од 01.06.2019. године до 31.01.2022. године исплати по основу неисплаћене зараде износ од 1.881.948,42 динара са законском затезном каматом и по основу новчане накнаде износ од 320.000,00 динара са законском затезном каматом и датумом каматног почетка као у изреци наведене пресуде. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да на текући рачун Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање на име неисплаћених доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање уплати износ од 625.776,46 динара за утужени период и то износ од 365.036,25 динара ПИО доприонсе на терет запосленог и износ од 260.740,21 динара ПИО доприонсе на терет послодавца, а све на име тужиоца. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 241.120,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4877/23 од 13.12.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку, због потребе уједначавања судске праксе.

Тужилац је поднео одговор на ревизију са захтевом за накнаду трошкова њеног састава.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужене ради уједначавања судске праксе. Наиме, у конкретном случају предмет спора је захтев за накнаду штете због неосновано обустављене исплате зараде тужиоцу од стране тужене, без претходног престанка радног односа, па Врховни суд налази да је због бројности и противречних одлука у погледу овог спорног питања потребно уједначити судску праксу. Из тог разлога, на основу члана 404. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду применом, члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код тужене у МУП-у Републике Србије од фебруара 2009. године, али примерке тог решења никада није добио из безбедносних разлога. Том приликом није предао радну књижицу, јер то од њега није тражено и све време је радио, и у МУП-у и у Косовској полицији (КП), од којих је такође све време примао плату. У почетку је од МУП-а зараду примао на руке у Краљеву, а касније преко рачуна „Комерцијалне банке“, а од косовске полиције примао преко текућег рачуна „Raiffeisen banke“. У МУП-у је радио до 31.05.2013. године обављајући послове полицајца, али није добио решење о престанку радног односа код тужене, а здравствена књижица му је истекла 31.12.2013. године и није продужена, иако је то тражио. Носио је униформу косовске полиције, као и наоружање и обележје исте, а није имао обележје, нити наоружање МУП-а Републике Србије. Радно место му је било у Полицијској станици Митровица-Север. Није добио упозорење о отказу уговора о раду у вези рада у косовској полицији, нити је добио упозорење да не може да прима две плате. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке Биљане Јовановић од 30.03.2023. године, утврђени су износи неисплаћене зараде и накнаде за доприносе ПИО која тужиоцу у утуженом периоду 01.06.2019. године до 31.01.2022. године није исплаћена.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом материјалног права из члана 210. ст. 4.и 5. Закона о полицији, члана 164. Закона о раду и члана 231. ЗПП утврдили да је тужилац у спорном периоду био радно ангажован код тужене и да је обављао фактички рад, а није остварио зараду коју би

према редовном току ствари остварио, односно да му тужена није исплаћивала плату, нити му је доставила решење о његовом радно-правном статусу, нити било какву одлуку о обустави исплате плате. Следом тога су закључили да тужиоцу припада тражена накнада штете на основу члана 172. ЗОО због неисплаћене зараде и неисплаћене накнаде у утуженом периоду.

По налажењу Врховног суда, овакво становиште нижестепених судова се не може прихватити као правилно.

Одредбом члана 41. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.24/05 ... 95/18 - аутентично тумачење) је прописано да запослени који ради са непуним радним временом код једног послодавца може за остатак радног времена да заснује радни однос код другог послодавца и да на тај начин оствари пуно радно време.

По налажењу Врховног суда, радни однос не може да се заснује код два послодавца ван случајева прописаних чланом 41. Закона о раду. Тужилац свој захтев заснива на наводима да је наставио да обављао рад за тужену у утуженом периоду и након што је одјављен са осигурања по основу радног односа код тужене 31.05.2013. године, с обзиром на то да је утврђено чињенично стање супротно приложеним писменим доказима (одјава са осигурања). При том, то што тужена није донела посебно решење о престанку радног односа тужиоцу, није од значаја у контексту чињенице да је 31.05. 2013. године тужена обуставила исплату плате, од када тужиоцу нису више уплаћивани доприноси за пензијско и инвалидско осигурање (што је обавеза сваког послодавца), а од када је тужилац свакако сазнао за повреду свог права.

У поновљеном поступку, првостепени суд ће употпунити чињенично стање детаљнијим саслушањем тужиоца и евентуално неког од претпостављених тужиоца и поузано утврдити какве је то послове конкретно тужилац обављао код тужене и од кога је добијао радне налоге почев од јуна месеца 2013. године, имајући у виду да је претходно одјављен са осигурања и да ли је пре подношења тужбе у овој парници захтевао заштиту свог радног статуса и потом правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку.

Имајући у виду да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено, није било услова за преиначење побијане одлуке, због чега је Врховни суд применом члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, у смислу одредбе члана 163. став 4. у вези одредбе члана 165. став 3. ЗПП.

Врховни суд је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију, с обзиром да нису били потребни за вођење ове парнице, у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић